A Seguridade Social

¿Que é o Sistema da Seguridade Social?

¿Qué é o Sistema da Seguridade Social?

O sistema da Seguridade Social é un sistema **público** que garantiza a **algunhas persoas** a **protección** adecuada fronte a alguns **riscos ou continxencias**.

Principios de universalidade, unidade, solidaridade e igualdade.

¿Qué é o Sistema da Seguridade Social?

¿A quen cobre? Estas persoas son:

- As que realicen unha actividade profesional, pois contribuen ao sistema (cotizan).
- As que cumplan os requisitos esixidos na modalidade non contributiva; aínda que non pagaron ao sistema da SS, se lles garantiza unha cobertura mínima.
- Os familiares que os anteriores tiveran ao seu cargo.
- É un sistema que se extende a tódolos residentes en España, sexan extranxeiros ou españois.

¿Qué é o Sistema da Seguridade Social?

Empresas

Traballadores

cotizan

Seguridade Social

continxencias

Traballadores

Profesionais

Empresarios

+ os seus familiares

Outros que non cotizaron

Orzamentos

Nacionais ou extranxeiros

¿Qué é o Sistema da Seguridade Social?

MODALIDADES

Contributiva ➡ Para os que cotizan e as súas familias.

Non contributiva ➡ Para os que non cotizaron nunca ou non cotizaron o suficiente.

Estrutura do sistema da Seguridade Social

Rexímenes da Seguridade Social

Réxime Xeral.	
Réximes Especiais.	Réxime Especial Agrario
	Réxime Especial dos Traballadores Autónomos (RETA)
	Réxime Especial de Empregados do Fogar
	Réxime Especial de Mineiría do Carbón
	Réxime Especial dos Traballadores do Mar

Rexímenes da Seguridade Social

Réxime Xeral:

Quedan **incluidos** tódolos traballadores por conta allea, salvo os que se inclúan nalgún outro réxime.

Entidades xestoras e colaboradoras

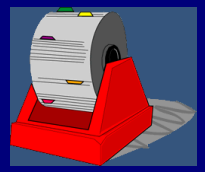

Entidades xestoras

- Instituto Nacional da Seguridade Social (**INSS**)
- Instituto Nacional de Migracións e Servizos Sociais (**IMSERSO**)
- Tesourería Xeral da Seguridade Social (**TGSS**)
- Servizo de Emprego Público - Instituto Nacional de Emprego (**INEM**)
- Instituto Nacional da Mariña (**INM**)
- Mutualidades de funcionarios

Entidades xestoras e colaboradoras

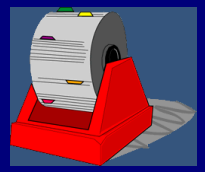

Entidades colaboradoras

- **Mutuas de Accidentes de Traballo e Enfermedades Profesionais da Seguridade Social**, colaboran na xestión das prestacións por accidentes de traballo e enfermedades profesionais.
- **As empresas**, pagan adiantando os importes da IT e despois se lles compensa. Recaudan as cotas dos traballadores.

Obrigas do empresario

Inscrición da empresa

Todo empresario que desexe ocupar traballadores por primeira vez debe solicitar, con anterioridade ao inicio da súa actividade, a inscrición da empresa e dos centros de traballo na Seguridade Social na dirección Provincial da TGSS correspondente.

Afiliación / Alta / Baixa

A afiliación é un acto polo que unha persoa se incorpora á SS. Isto significa que ten dereitos (prestacións) e obrigas (cotizar).

A afiliación é obrigatoria e única en toda a vida do traballador e para calquera dos seus réximes.

Afiliación / Alta / Baixa

Cada vez que comece unha actividade deberá ser dado de **alta**.

Cada vez que se cesa na actividade, será dado de **baixa** na SS.

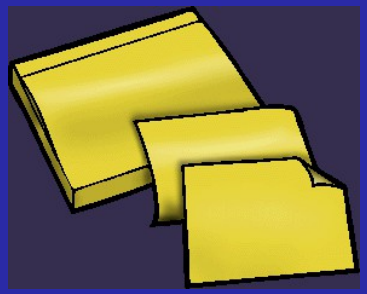

A obriga de cotizar

¿Que é cotizar?

É que os obrigados paguen ao Sistema da Seguridade Social.

A cantidade a pagar, chamada cota calcúlase:

Cota = Base de cotización x Tipo de cotización / 100

¿Quen están obrigados a cotizar?

No Réxime Xeral, están obrigados a cotizar o traballador por conta allea e a empresa.

COTA = ACHEGA DA EMPRESA + ACHEGA DO TRABALLADOR

¿Por que conceptos se cotiza?

- Continxencias Comúns: Para a cobertura das situacións de enfermidade común, accidente non laboral, xubilación, maternidade, risco durante o embarazo, viuvez, orfandade,...
- Accidentes de Traballo e Enfermidades Profesionais: Destinada á cobertura destas continxencias.
- Horas Extraordinarias.
- Outros conceptos de recadación conxunta:
  - Desemprego
  - Fondo de Garantía Salarial (FOGASA)
  - Formación Profesional

¿Como se cotiza?

No réxime General, o empresario retén previamente o importe da cota do traballador na súa nómina.

No mes seguinte, o ingresa as cotas da empresa e do traballador na TGSS.

Tipos de cotización

CONTINXENCIAS:	EMPRESA	TRABALLADORES
COMÚNS	23,60	4,70
DESEMPREGO (Tipo xeral)	5,75	1,55
FOGASA	0,20	…
FORMACIÓN PROFESIONAL	0,60	0,10

As Prestacións da Seguridade Social

As prestacións da Seguridade Social

As prestacións da Seguridade Social serven para previr, reparar ou superar determinadas situacións que producen unha perda de ingresos ou un exceso de gastos nas persoas que os sofren, como:

- Perda da saúde.
- Vellez.
- Desemprego.
- Determinadas situacións familiares: risco durante o embarazo, maternidade, adopción e acollemento e ter fillos menores ou diminuídos psíquicos.
- Situacións de carencia de recursos.

Prestacións contributivas

- Desemprego
- Asistencia sanitaria e prestacións farmacéuticas
- Incapacidade Temporal
- Maternidade
- Incapacidade Permanente: Parcial, Total, Absoluta e Gran Invalidez
- Lesións permanentes non invalidantes
- Xubilación
- Protección por morte e supervivencia: auxilio por defunción, pensión de viuvez, pensión de orfandade, a favor de familiares
- Prestación a favor de familiares: por fillo a cargo, por nacemento de fillo, por parto múltiple

Seguridade no traballo:

Prevención de Riscos Laborais

Todos temos dereito á protección da nosa vida, saúde e integridade física. Pero...

Cada 3 minutos, nalgún lugar do mundo, morre unha persoa por accidente de traballo ou enfermidade profesional.

Cada segundo, polo menos catro persoas resultan lesionadas no seu lugar de traballo.

España e un dos países da Unión Europea con maior taxa de accidentes laborais.

A Seguridade e a Saúde Laboral

O traballo pode ser fonte de risco para a saúde debido ás condicións en que se realiza: falta de luz, ambiente contaminado, produtos tóxicos, exceso de ruído, ...

A seguridade no traballo

- Consiste en traballar en CONDICIÓNS en que o RISCO LABORAL non exista ou sexa mínimo.
- A seguridade obtense planificando e organizando a PREVENCIÓN de riscos no traballo.

NORMAS

Na Constitución ordénase aos poderes públicos que velen pola Seguridade e Hixiene no traballo (Art. 40.2).

No ano 1989, a Directiva Comunitaria 89/391/CEE dá un toque de atención ao noso país para que actualizase a lexislación en materia de prevención.

Ata o ano 1995, non aparece a Lei de Prevención de Riscos Laborais.

Organización da prevención

- A Lei xeneraliza a prevención de riscos a TODAS AS EMPRESAS, en función do seu tamaño e complexidade.
- A responsabilidade corresponde ao EMPRESARIO, que ten a obriga de avaliar os riscos laborais e deseñar os programas de prevención.
- Pero tamén esixe unha COLABORACIÓN activa dos traballadores.

OBRIGAS DOS TRABALLADORES

- ☑ ***Cooperar*** ***co empresario, co traballador designado ou co servizo de prevención na seguridade e hixiene da empresa.***
- ☑ ***Cumprir*** ***as ordes e instrucións.***
- ☑ ***Utilizar*** ***correctamente os medios de protección persoal.***
- ☑ ***Informar*** ***das situacións de riscos compañeiros e superiores.***
- ☑ ***Coidar*** ***a súa seguridade e saúde no traballo e das persoas ás que poidan afectar a súa actividade laboral.***
- ☑ ***Colaborar*** ***na comprobación do seu estado de saúde mediante os recoñecementos médicos.***
- ☑ ***Seguir*** ***a formación tanto teórica como práctica en materia preventiva facilitada polo empresario.***

DEREITOS DOS TRABALLADORES

- ☑ *Recibir formación e información sobre seguridade e hixiene laboral.*
- ☑ *Ser informados dos seus riscos.*
- ☑ *Paralizar o traballo en caso de riscos grave ou inminente.*
- ☑ *Solicitar recoñecementos periódicos tanto normais como específicos.*
- ☑ *Participación en materia preventiva.*
- ☑ *Protección especial por maternidade.*

Obrigas dos empresarios

Previr e avaliar riscos.

Formar e informar os traballadores.

Vixiar a saúde dos seus traballadores.

Outras obrigas.

Previr e avaliar

Acción preventiva

↓ require unha ↓

Avaliación dos riscos

↓ a partir da que, o empresario ↓

Planificará a acción preventiva

↓ que se concreta no ↓

PLAN DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS

Informar e formar

- O empresario deberá informar aos traballadores dos riscos xerais da empresa e do seu posto en concreto e das medidas de prevención adoptadas para cada tipo de risco.
- O empresario garantirá que cada traballador reciba unha formación teórica e práctica suficiente e adecuada en materia preventiva.

Vixilancia da saúde

É a utilización dunha serie de técnicas de saúde (enquisas, exploracións físicas, análises, recoñecementos médicos, etc.) de forma periódica, para coñecer os cambios do estado de saúde dos traballadores.

Outras obrigas do empresario

- Tomar as medidas necesarias en caso de emerxencia.
- Protexer traballadores especialmente sensibles (Traballadoras embarazadas, menores e minusválidos).
- Coordinar as actividades empresariais (contratas e subcontratas).

¿Que sucede cando non se cumpren as obrigas?

¿QUEN SON RESPONSABLES?	¿QUE TIPOS DE RESPONSABILIDADES HAI?
O EMPRESARIO O TRABALLADOR	CIVIL PENAL ADMINISTRATIVA DISCIPLINARIA

Responsable:	*Responsabilidade:*	*Sanción:*
Empresario	Administrativa	Económica Suspensión temporal Peche definitivo Limitar a contratación coa Administración Recarga de prestacións á SS Abono directo de prestacións Inhabilitación
Empresario e traballador	Civil	Indemnización por danos e prexuízos causados
Empresario e traballador	Penal	Privación de liberdade Multa
Traballador	Disciplinaria	Amonestación Despidimento

¿Que é un risco laboral?

A posibilidade de que un traballador sufra un determinado dano derivado do traballo.

Danos derivados do traballo:

Accidentes de traballo e

enfermidades profesionais

Exemplos de factores de risco laborais

Riscos máis frecuentes na cociña dun restaurante

- De accidente: queimaduras, caídas (esvaróns), cortes.
- Por carga física: cansazo, malas posturas, sobrecarga (carrexar grandes cantidades de materia prima.
- Ambientais: alta temperatura, ambiente moi cargado, náuseas.
- Psicosociais: estrés (rapidez dos pedidos), rutina.

Riscos máis frecuentes dun forno de panadaría

- De accidente: queimaduras, caídas.
- Por carga física: postura da columna constantemente forzada, sobrecarga polo carrexo de pans.
- Ambientais: temperatura moi alta, ambiente moi denso.
- Psicosociais: monotonía, comezo do traballo na madrugada.

Clases de medidas para evitar os riscos:

Técnicas de prevención de riscos laborais	Medidas de protección
Evitar que o traballo tenga riscos	Evitar que o traballador sufra danos

Técnicas de prevención

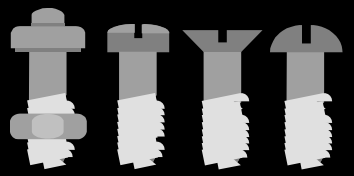

- SEGURIDADE NO TRABALLO
- HIXIENE INDUSTRIAL
- ERGONOMÍA
- PSICOLOXÍA
- MEDICINA DO TRABALLO

Técnicas de prevención

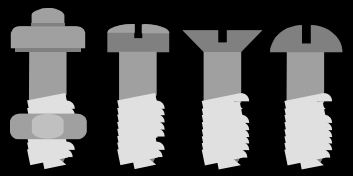

SEGURIDADE NO TRABALLO

Encargada de evitar accidentes de traballo e, cando non é posible evitar que se produzan, tratan de atenuar as súas consecuencias.

HIXIENE INDUSTRIAL

Actúa sobre os contaminantes ambientais para previr as enfermidades profesionais.

Técnicas de prevención

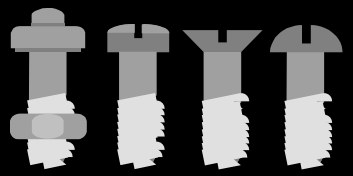

ERGONOMÍA

Encargada de adaptar o posto de traballo ás condicións do traballador: posturas, movementos, distancias óptimas, iluminación axeitada, temperatura, ruído, descansos para evitar fatigas, adaptación de máquinas e ferramentas...

PSICOLOGÍA

Trata de evitar danos psicolóxicos no traballador como consecuencia do traballo. Estuda aspectos como: relacións humanas na empresa, monotonía das tarefas, grao de responsabilidade, ...

Técnicas de prevención

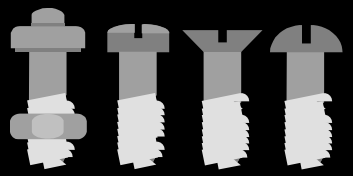

MEDICINA DO TRABALLO

Estuda as consecuencias das condicións de traballo (materiais ou ambientais) para a saúde dos traballadores. É preventiva, curativa e reparadora.

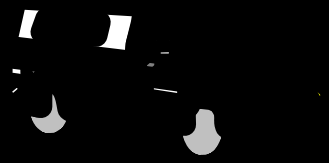

Exemplos de técnicas de prevención

- Dispoñer un sistema de calefacción nunha oficina na que a temperatura en inverno non chega a 15 graos.
- Adquirir filtros para a pantalla dos ordenadores.
- Utilizar unha fita mecánica para descargar vultos dun camión, onde antes se tiña que cargar con estes para desprazalos.
- Publicar os medios de prevención en varios taboleiros, designar unha
- persoa e unha hora concretas para informar detalladamente aos traballadores.

Medidas de protección

(Evitar que o traballador sufra danos)

Equipos de protección

Sinalización

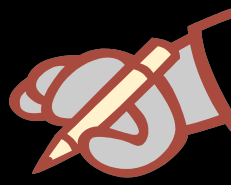

Equipos de protección individual

Luvas, calzado, cascos, gorras, lentes, caretas, auriculares, tapóns, fundas, mandilóns, máscaras, cintos de seguridade, arnéses.

Sinalización de seguridade
Tipos de sinais

- De **PROHIBICIÓN**: prohiben accións que poden supoñer un perigo.

- De **ADVERTENCIA**: avisan sobre un perigo, como, aviso de material radiactivo.

- De **OBRIGA**: obrigan a algo, como a protección obrigatoria do oído.

- De **SALVAMENTO**: indican o camiño seguro en caso de perigo, como saídas de emerxencia

- **INDICATIVA**: indican outras informacións.
- **AUXILIAR**: dan información complementaria a outros sinais.

SISTEMA FISCAL ESPAÑOL

Sistema Fiscal Español

- Concepto de dereito fiscal ou tributario.
- Os tributos.
  - Concepto de tributos.
  - Clases de tributos.
- Impostos.
  - Suxeitos do imposto.
  - Elementos.
  - Clases.
    - Directos e indirectos.
    - Progresivos, Regresivos e proporcionais.

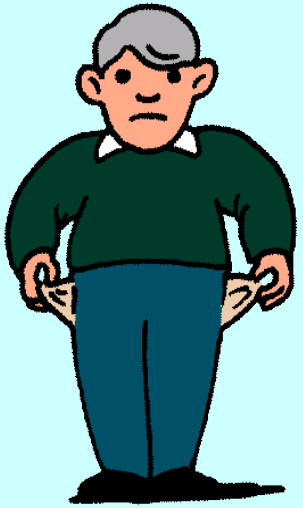

Concepto de Dereito Fiscal

O Dereito Fiscal ou Tributario é unha rama do dereito que comprende o conxunto de normas que regulan os procedementos administrativos de aplicación, xestión e control dos tributos.

Normas: Lei Xeral Tributaria, Lei de IRPF, Lei de IVE, Lei de Imposto de Sociedades,...

Os tributos

Concepto

Ingreso público ao pagamento do cal vén obrigado o contribuínte, por dispoñelo así unha lei votada polos órganos representativos da soberanía popular.

Clases

Impostos

Prestación de diñeiro derivada dunha obriga coactiva e sen contraprestación directa dun suxeito económico a favor dunha Administración Pública.

Taxas

Prestacións de diñeiro feitas a unha entidade pública, en contraprestación dun servizo publico ou pola realización dunha actividade que beneficia directamente ao usuario.

Contribucións especiais

Prestacións de diñeiro feitas a unha administración por un particular, cando unha obra supoña un incremento de valor no seu patrimonio, aínda que beneficie a toda a colectividade e en especial ao contribuínte.

Clases de tributos: diferenzas

Impostos | **Taxas** | **Contribucións especiais**

Non son repercutibles de xeito individualizado

Son repercutibles de xeito individualizado

Exemplos:

Taxa: Vao Permanente, taxas académicas.

Contribución especial: Imaxina un bar que ten unha concesión para a explotación dunha terraza nunha praza, se esa praza lle poñen unha beirarrúa, flores, iluminación, etc... O Concello pode repercutir parte do custo ao dono do bar. Outro exemplo unha área retirada da zona urbana e no PXOM acórdase a súa urbanización por parte do Concello os custos serán pagados polos propietarios mediante contribución especial.

Impostos: Suxeitos

Suxeitos

Suxeito activo:

É a Administración Pública que esixe o cumprimento da obriga tributaria ao suxeito pasivo.

Suxeito pasivo:

É o contribuínte, o obrigado a cumprir coa obriga tributaria.

Impostos: Elementos

	Feito Impoñible	**Presuposto de natureza xurídica ou económica fixado pola lei e a realización da cal orixina o nacemento da obriga tributaria.**
	Base Impoñible	**É a expresión cifrada e numérica do feito impoñible.**
-	Reducións da base	
=	Base Liquidable	**É o resultado de restar á base impoñible as reducións.**
x	Tipo Impositivo	**Tipo proporcional ou progresivo que corresponde aplicar sobre a base liquidable para determinar a cota.**
=	Cota íntegra	**É o resultado de aplicar á base liquidable, o tipo impositivo.**
-	Deducións da cota	
+	Recargos	
=	Cota Liquida	**Cantidade que o suxeito pasivo debe ingresar.**

Impostos: Clases

Impostos directos e indirectos

Directos

- Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas
- Imposto de Sociedades
- Imposto de Actividades Económicas
- Imposto de Bens Inmobles
- Imposto de Sucesións e Doazóns

Indirectos

- Imposto de Transmisións Patrimoniais e Actos Xurídicos Documentados
- Imposto sobre o Valor Engadido
- Impostos Especiais
  - Bebidas Alcohólicas
  - Cervexa
  - Tabaco
  - Hidrocarburos

Impostos: Clases

Impostos progresivos, proporcionais e regresivos

	Base impoñible	Tipo impositivo
Progresivo	↑	↑
Proporcional	↑	=
Regresivo	↑	↓